

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра основ медицини**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
декан факультету здоров'я
та фізичного виховання
Едуард СИВОХОП
«30» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СПЕЦІАЛЬНИХ
МЕДИЧНИХ ГРУПАХ**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт
Освітня програма	Фізична культура і спорт
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Фізичне виховання в спеціальних медичних групах» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка**, спеціальності **017 Фізична культура і спорт**, освітньої програми **Фізична культура і спорт**.

Розробник: **Ольга МАЛЬЦЕВА, к. мед. н., доцентка кафедри основ медицини**

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри основ медицини**

протокол №15 від «25» червня 2025 р.

Завідувачка кафедри Ксенія МЕЛЕГА

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

протокол № 12 від «30» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Фелікс ФІЛАК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників		Розподіл годин за навчальним планом	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 5		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин 7 семестр- 90	Загальна кількість годин 8 семестр- 60	4	4
Змістових модулів – 3		Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 44 самостійної роботи студента - 46		7-й	8-й
		Лекції	
		6 год.	6 год.
		Лабораторні заняття	
		114 год.	72 год.
Вид підсумкового контролю: Модульний контроль		письмове тестування	
Форма підсумкового контролю: 7 семестр - залік	Форма підсумкового контролю: 8 семестр - екзамен	Самостійна робота	
		7 семестр- 46 год.	8 семестр - 30 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фізичне виховання в спеціальних медичних групах» є досягнення основних кінцевих цілей, визначених освітньою програмою підготовки бакалаврів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт, що є основою для побудови змісту навчальної дисципліни, зокрема набуття цілісних соціально-особистісних компетенцій, необхідних для роботи в якості фізичного терапевта в закладах охорони здоров'я, формування умінь застосовувати знання в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Фізичне виховання в спеціальних медичних групах» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей.

Загальні компетентності:

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

Спеціальні компетентності:

СК 3. Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення

СК 4 Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують

СК 5 Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя

СК 12 Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таких не має.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Бути здатним засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег

Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами

Бути здатним демонструвати готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя, проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп населення

Уміти оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи. Уміти аргументувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту. Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом. Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методи навчання при вивченні дисципліни

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи лекцію, з навчальної або методичної літератури у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення.

Репродуктивний метод. Застосування вивченого на основі використання окремих методик гігієни, моделі діяльності або загально прийнятих підходів під час практичних занять. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає гігієнічним нормативам, інструкціям, наказам, розпорядженням, правилам.

Метод проблемного викладення. Використовуючи відповідні до програми джерела й засоби під час лекційних і практичних занять, викладач, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, наводить систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Здобувачі ступеня бакалавр стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Пошуковий, або евристичний метод. Використовується в тій чи іншій мірі у всіх формах

навчальних занять та під час індивідуальної чи самостійної роботи студента. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання висунутих викладачем (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань, в визначених випадках під керівництвом лектора, або на основі наведених прикладів і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює викладач або самі студенти на основі роботи над навчально-методичною літературою.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу з проблематики гігієнічних досліджень, ведуть спостереження й виміри, наприклад, обсяги обстеження параметрів довкілля, показників комфортного мікроклімату, зміни показників здоров'я під дією неблагочинних чинників (зміни складових повітря, води тощо), виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук. Такий метод є пріоритетним у самостійній підготовці бакалаврів.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання навчальної дисципліни «Гігієна» є:

- індивідуальне усне опитування
- виконання письмового завдання;
- відповіді до практичних завдань;
- виконання письмових завдань з демонстрацією практичних навичок;
- реферати, аналітичні звіти;
- співбесіда за результатами самостійної роботи;
- тестовий контроль;
- письмовий теоретичний контроль;
- індивідуальний контроль практичних дій та отриманих результатів.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS танаціональною шкалою оцінювання.

Контроль теоретичної підготовленості

Теоретична підготовленість перевіряється і оцінюється за результатами усної або письмової відповіді на контрольні питання, що складені у відповідності до змісту навчальної програми, таблиця 5.1.

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною шкалою в межах окремого змістового модулю, та 100-бальною шкалою у процесі підсумкового модульного контролю. Загальна оцінка складається з оцінок за результатами поточного модульного контролю та двох модульних контролів, або ж сума (за підрахунком) оцінок поточного модульного контролю та підсумкового екзаменаційного.

Таблиця 5.1

Нарахування балів за підготовленість студентів на практичних заняттях

Бали	Критерії оцінки
5	якщо відповідь повна і правильна
4	якщо відповідь по суті правильна, але не повна
3	якщо відповідь викладена не повно і з помилками
2	якщо відповідь не розкриває суті або не зроблена спроба відповісти на поставлені запитання

Модульний контроль проводиться у процесі занять та наприкінці виконання певного розділу програми, чи навчального семестру шляхом аналізу показників поточної успішності та письмового тестування. В кожному варіанті є 10 письмових тестів. Правильна відповідь за кожний окремий тест оцінюється в 5 балів. За допомогою тестування оцінюється ступінь освоєння пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою – 50 балів. До оцінки за результати тестування додаються оцінки за активність студента на заняттях, якість самостійної роботи, відвідування та результати поточних тестувань протягом лабораторних занять, таблиця 5.2.

Таблиця 5.2

Шкала контролю змістового модулю

Показники	Бали
Змістовий модульний контроль 1:	
Письмове тестування (за кожну правильну відповідь нараховується 3 бали)	0-50
Поточний модульний контроль:	
Тестовий контроль (за результатами середньої оцінки тестового контролю занять, за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал, кількість балів за одне заняття від 0 до 5)	0-25
Активність на занятті (краща оцінка за результатами опитувань)	0-5
Самостійна робота (за якість конспектів лекцій та виконаних завдань)	0-5
Відвідування (за 20% відвіданих занять нараховується по 1 балу)	0-5
Загальна оцінка	0 - 100
Змістовий модульний контроль 2:	
Письмове тестування (за кожну правильну відповідь нараховується 3 бали)	0-50
Поточний модульний контроль:	
Тестовий контроль (за результатами середньої оцінки тестового контролю занять, за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал, кількість балів за одне заняття від 0 до 5, отриманий результат множиться на коефіцієнт 0,5)	0-25
Активність на занятті (краща оцінка за результатами опитувань)	0-5
Самостійна робота (за якість конспектів лекцій та виконаних завдань)	0-5
Відвідування (за 20% відвіданих занять нараховується по 1 балу)	0-5
Загальна оцінка	0 - 100

Підсумковий модульний контроль проводиться наприкінці навчального семестру і дає можливість визначити кінцеву ступінь освоєння навчального матеріалу, таблиця 5.3.

Таблиця 5.3

Шкала модульного контролю екзаменаційних тестувань

Показники	Бали
Письмове тестування: (за кожну правильну відповідь нараховується 2,5 балів, кількість тестових завдань в одному варіанті – 40), або	0 – 100
Усна відповідь: (4 теоретичних питання по 25 балів)	0 – 100
Загальна оцінка	0 – 100

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали умови договору про навчання та усі види обов'язкових робіт (лабораторних робіт, самостійних завдань, рефератів тощо), передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Відповідальний працівник деканату у відомості

проти прізвища такого студента робить позначку «недопущений».

Студент, який не з'явився на МКО з *поважної причини*, може пройти його у визначений кафедрою термін.

Студент, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів) під час чергування викладачів на кафедрі. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Студент, який за результатами модульного контролю отримав оцінку «P» (0-34 бали), повинен пройти перескладання цього модуля до проведення підсумкового (семестрового) контролю, згідно із затвердженим деканатом графіком або під час чергування викладачів на кафедрі.

Таблиця 5.4.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Бали	Критерії оцінювання
10-8	Студент повною мірою розкриває питання, винесені для самостійного опрацювання, вільно оперує поняттями і науковою термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми і здатний аргументовано її доводити.
7-5	Загалом матеріал самостійної роботи викладений достатньо повно, але студент припускається певних помилок при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, трапляються неточності, деякі питання розкриті неповністю.
4-3	Студент неповністю розкриває питання, винесені для самостійного опрацювання, слабо розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно, непослідовно.
2-1	Виконана робота виглядає нашвидку зробленою чи незакінченою. Наявні значні фактичні помилки, незрозумілості, нерозуміння теми або невідповідність викладеного матеріалу передбаченій темі для самостійного опрацювання

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи. Модульний контроль проводиться після 2-х змістових модулів шляхом аналізу показників поточної успішності та написання письмової модульної контрольної роботи, яка складається з теоретичних питань та заняттєвого аналізу та синтезу (додаток 1). В кожному варіанті є 2 теоретичних питання та опис заняття, яке потрібно аналізувати за схемою. Правильна відповідь за кожне теоретичне питання оцінюється в 15 балів, за виконання заняттєвого аналізу – 20 балів. За допомогою письмової модульної контрольної роботи оцінюється ступінь освоєння пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою – 50 балів. До оцінки за результати модульного контролю додаються оцінки за виготовлення допоміжного обладнання, усна відповідь на теоретичні питання, якість виконання самостійної роботи – максимальна оцінка 50 балів.

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали умови договору про навчання та усі види обов'язкових робіт (лабораторних робіт, самостійних завдань, рефератів тощо), передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Відповідальний працівник деканату у відомості проти прізвища такого студента робить позначку «недопущений».

Студент, який не з'явився на МКО з поважної причини, може пройти його у визначений кафедрою термін.

Студент, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до

показника FX (≥ 35 балів) під час чергування викладачів на кафедрі. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Студент, який за результатами модульного контролю отримав оцінку «Р» (0-34 бали), повинен перескласти цей модуль до проведення підсумкового (семестрового) контролю, згідно із затвердженим деканатом графіком або під час чергування викладачів на кафедрі.

Оцінку «відмінно» (90 – 100 балів, А), заслуговує студент, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;

- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;

- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку «добре» (82-89 балів, В) - заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;

- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

Оцінку «добре» (74 – 81 бал, С) заслуговує студент, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;

- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

Оцінку «задовільно» (64 – 73 бали, D)- заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) - заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка «незадовільно» (35 – 59 балів, FX)- виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінка «незадовільно» (35 балів, F)- виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

Підсумкова модульна оцінка з навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне *результатів* 2-х модульних контролів та виставляється за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою. Переведення даних 100-бальної шкали у оцінки за національною шкалою та

шкалою ЄКТС здійснюється в порядку, зазначеному в таблиці 5.5.

Таблиця 5. 5.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумковий модульний контроль включає наступний вид контролю: екзамен.

Екзамен є заключним підсумковим модульним контролем. До екзамену допускаються тільки ті студенти, які отримали такі бали: по 35 балів і більше – за контроль першого та другого модулів. Студенти, в яких оцінки за сумою двох модулів дорівнюють або є вищими за 60 балів, можуть не приймати участі в екзаменаційному контролі, але за бажанням вони можуть покращити свою оцінку, прийнявши участь в екзамені. Екзамен може проводитись у формі усної відповіді на питання в білеті, кожне питання оцінюється убалах. Максимальна оцінка за екзаменаційні відповіді складає 100 балів, див. таблицю 5.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	всього	у тому числі				
го		л	пр	ла б	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Спеціальна медична група. Характеристика, складові, особливості розподілу, показання до розподілу. Протипоказання до занять фізичним вихованням і спортом	6	2	-	2	-	2
Тема 2. Організаційні основи формування школярів та студентів до спеціальної медичної групи	4	-	-	2	-	2
Тема 3. Основні напрямки роботи з фізичного виховання у	4	-	-	2	-	2

СМГ у навчальному закладі						
Тема 4. Фізичне виховання студентів та школярів в СМГ. Основні засади формування уроку, крива навантажень. Обґрунтування режимів виконання вправ	4	-	-	2	-	2
Тема 5. Нормування режимів навантажень під час виконання фізичних вправ	4	-	-	2	-	2
Тема 6. Моніторинг ефективності проведення фізичного виховання. Лікарсько-педагогічні спостереження	4	-	-	2	-	2
Тема 7. Основні принципи дозування фізичних навантажень. Способи дозування фізичних навантажень. Принципи розподілу спрямованості тренувальних навантажень	4	-	-	2	-	2
Тема 8 Фізична активність як метод відновлення стану здоров'я організму осіб, віднесених до СМГ	6	-	-	2		4
Тема 9. Здоров'язберезувальні Здоров'явідновлювальні фізкультурно-оздоровчі технології у навчальному закладі. Підсумковий модульний контроль	6	-	-	2	-	4
Всього годин	42	2	-	18	-	22
Змістовий модуль 2.						
Тема 11. Особливості ФВ при порушеннях постави в сагітальній площині.	7	2	-	2	-	3
Тема 12. Особливості ФВ при порушеннях постави у фронтальній площині.	4	-	-	2	-	2
Тема 13. Особливості ФВ при плоскостопості.	4	-	-	2	-	2
Тема 14. Особливості ФВ при ураженнях шийного та грудного відділів хребта.	5	-	-	2	-	3
Тема 15. Особливості ФВ при ураженнях поперекового та крижового відділів хребта.	8	2	-	2	-	4
Тема 16. Особливості ФВ при ураженнях суглобів.	4	-	-	2	-	2
Тема 17. Особливості ФВ в різні періоди вагітності.	4	-	-	2	-	2
Тема 18. Особливості ФВ у після пологовий період. Морфофункціональні особливості жіночого організму, вимоги до проведення занять з ФВ.	4	-	-	2	-	2
Тема 19. Особливості ФВ при ожирінні.	4	-	-	2	-	2
Тема 20. Особливості ФВ при цукровому діабеті. Підсумковий модульний контроль	4	-	-	2	-	2
Всього годин	48	4	-	20	-	24
Змістовий модуль 3.						
Тема 21. Особливості ФВ при обструктивних захворюваннях органів дихання.	8	2	-	4	-	2
Тема 22. Особливості ФВ при необструктивних захворюваннях органів дихання.	6	-	-	2	-	4
Тема 23. Особливості ФВ при захворюваннях шлунково-кишкового тракту.	6	-	-	2	-	4
Тема 24. Особливості ФВ осіб, що перенесли оперативне втручання на органах черевної порожнини	4	-	-	2	-	2
Тема 25. Особливості ФВ при порушеннях зору.	4	-	-	2	-	2
Тема 26. Особливості ФВ при запальних ураженнях	6	-	-	2	-	4

периферичної нервової системи.						
Тема 27. Особливості ФВ при вегето-судинній дистонії	6	-	-	2	-	4
Тема 28. Особливості ФВ для осіб, що перенесли інфаркт міокарду на етапах реабілітації.	8	2	-	2	-	4
Тема 29. Особливості ФВ для осіб, що перенесли інсульт, на етапах реабілітації.	6	2	-	2	-	2
Тема 30. Особливості ФВ для осіб, що перенесли травми та оперативне втручання на органах опорно-рухового апарату.	2	-	-	-	-	-
Тема 31. Особливості ФВ інвалідів Підсумковий модульний контроль	6	-	-	4	-	2
Всього годин	60	6	-	24	-	30
Разом	150	12	2	62	-	76

6.2. Зміст навчальної дисципліни

Лекції

1. Завдання та принципи фізичного виховання, основні цілі фізичного виховання
2. Методика фізичного виховання в СМГ, використання загальних та специфічних методів відновлення стану здоров'я.
3. Розвиток фізичних якостей, формування рухових навичок та вдосконалення вже наявних, з урахуванням стану здоров'я організму школяра або студента.
4. Особливості фізичного виховання при ушкодженнях опорно-рухового апарату, ендокринній патології та вагітності
5. Фізичне виховання в СМГ для осіб, що перенесли захворювання серцево-судинної, дихальної систем
6. Особливості фізичного виховання в СМГ для осіб із вадами зору, після травм та оперативних втручань

Змістовий модуль 1.

- Тема 1. Спеціальна медична група. Характеристика, складові, особливості розподілу, показання до розподілу. Протипоказання до занять фізичним вихованням і спортом
- Тема 2. Організаційні основи формування школярів та студентів до спеціальної медичної групи
- Тема 3. Основні напрямки роботи з фізичного виховання у СМГ у навчальному закладі
- Тема 4. Фізичне виховання студентів та школярів в СМГ. Основні засади формування уроку, крива навантажень. Обґрунтування режимів виконання вправ
- Тема 5. Нормування режимів навантажень під час виконання фізичних вправ
- Тема 6. Моніторинг ефективності проведення фізичного виховання. Лікарсько-педагогічні спостереження
- Тема 7. Основні принципи дозування фізичних навантажень. Способи дозування фізичних навантажень. Принципи розподілу спрямованості тренувальних навантажень
- Тема 8 Фізична активність як метод відновлення стану здоров'я організму осіб, віднесених до СМГ
- Тема 9. Здоров'язбережувальні Здоров'явідновлювальні фізкультурно-оздоровчі технології у навчальному закладі.

Змістовий модуль 2.

- Тема 10. Показання для призначення медичної групи при деяких відхиленнях у стані здоров'я в учнів та студентів. Медичні протипоказання до занять з фізичного виховання і спорту.
- Тема 11. Особливості ФВ при порушеннях постави в сагітальній площині.
- Тема 12. Особливості ФВ при порушеннях постави у фронтальній площині.
- Тема 13. Особливості ФВ при плоскостопості.

- Тема 14. Особливості ФВ при ураженнях шийного та грудного відділів хребта.
 Тема 15. Особливості ФВ при ураженнях поперекового та крижового відділів хребта.
 Тема 16. Особливості ФВ при ураженнях суглобів.
 Тема 17. Особливості ФВ в різні періоди вагітності.
 Тема 18. Особливості ФВ у після пологовий період. Морфофункціональні особливості жіночого організму, вимоги до проведення занять з ФВ.
 Тема 19. Особливості ФВ при ожирінні.
 Тема 20. Особливості ФВ при цукровому діабеті.

Змістовий модуль 3.

- Тема 21. Особливості ФВ при обструктивних захворюваннях органів дихання.
 Тема 22. Особливості ФВ при необструктивних захворюваннях органів дихання.
 Тема 23. Особливості ФВ при захворюваннях шлунково-кишкового тракту.
 Тема 24. Особливості ФВ осіб, що перенесли оперативне втручання на органах черевної порожнини
 Тема 25. Особливості ФВ при порушеннях зору.
 Тема 26. Особливості ФВ при запальних ураженнях периферичної нервової системи.
 Тема 27. Особливості ФВ при вегето-судинній дистонії
 Тема 28. Особливості ФВ для осіб, що перенесли інфаркт міокарду на етапах реабілітації.
 Тема 29. Особливості ФВ для осіб, що перенесли інсульт, на етапах реабілітації.
 Тема 30. Особливості ФВ для осіб, що перенесли травми та оперативне втручання на органах опорно-рухового апарату.
 Тема 31. Особливості ФВ інвалідів

6.3. Лабораторні заняття

№ п/п	Теми лабораторних робіт	К-ть год.
Змістовий модуль 1.		
1.	Тема 1. Спеціальна медична група. Характеристика, складові, особливості розподілу, показання до розподілу. Протипоказання до занять фізичним вихованням і спортом	2
2.	Тема 2. Організаційні основи формування школярів та студентів до спеціальної медичної групи	2
3.	Тема 3. Основні напрямки роботи з фізичного виховання у СМГ у навчальному закладі	2
4.	Тема 4. Фізичне виховання студентів та школярів в СМГ. Основні засади формування уроку, крива навантажень. Обґрунтування режимів виконання вправ	2
5.	Тема 5. Нормування режимів навантажень під час виконання фізичних вправ	2
6.	Тема 6. Моніторинг ефективності проведення фізичного виховання. Лікарсько-педагогічні спостереження	2
7.	Тема 7. Основні принципи дозування фізичних навантажень. Способи дозування фізичних навантажень. Принципи розподілу спрямованості тренувальних навантажень	2
8.	Тема 8 Фізична активність як метод відновлення стану здоров'я організму осіб, віднесених до СМГ	2
9.	Тема 9. Здоров'язбережувальні Здоров'явідновлювальні фізкультурно-оздоровчі технології у навчальному закладі. Підсумковий модульний контроль	2

Всього годин		18
Змістовий модуль 2.		
11.	Тема 11. Особливості ФВ при порушеннях постави в сагітальній площині.	2
12.	Тема 12. Особливості ФВ при порушеннях постави у фронтальній площині.	2
13.	Тема 13. Особливості ФВ при плоскостопості.	2
14.	Тема 14. Особливості ФВ при ураженнях шийного та грудного відділів хребта.	2
15.	Тема 15. Особливості ФВ при ураженнях поперекового та крижового відділів хребта.	2
16.	Тема 16. Особливості ФВ при ураженнях суглобів.	2
17.	Тема 17. Особливості ФВ в різні періоди вагітності.	2
18.	Тема 18. Особливості ФВ у після пологовий період. Морфофункціональні особливості жіночого організму, вимоги до проведення занять з ФВ.	2
19.	Тема 19. Особливості ФВ при ожирінні.	2
20.	Тема 20. Особливості ФВ при цукровому діабеті. Підсумковий модульний контроль	2
Всього годин		20
Змістовий модуль 3.		
21.	Тема 21. Особливості ФВ при обструктивних захворюваннях органів дихання.	2
22.	Тема 22. Особливості ФВ при необструктивних захворюваннях органів дихання.	2
23.	Тема 23. Особливості ФВ при захворюваннях шлунково-кишкового тракту.	2
24.	Тема 24. Особливості ФВ осіб, що перенесли оперативне втручання на органах черевної порожнини	2
25.	Тема 25. Особливості ФВ при порушеннях зору.	2
26.	Тема 26. Особливості ФВ при запальних ураженнях периферичної нервової системи.	2
27.	Тема 27. Особливості ФВ при вегето-судинній дистонії	2
28.	Тема 28. Особливості ФВ для осіб, що перенесли інфаркт міокарду на етапах реабілітації.	2
29.	Тема 29. Особливості ФВ для осіб, що перенесли інсульт, на етапах реабілітації.	2
30.	Тема 30. Особливості ФВ для осіб, що перенесли травми та оперативне втручання на органах опорно-рухового апарату.	2
31.	Тема 31. Особливості ФВ інвалідів. Підсумковий модульний контроль	
Всього годин		24
Разом		62

6.4. Самостійна робота

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Спеціальна медична група. Характеристика, складові, особливості розподілу, показання до розподілу. Протипоказання до занять фізичним вихованням і спортом	2
Тема 2. Організаційні основи формування школярів та студентів до спеціальної медичної групи	2
Тема 3. Основні напрямки роботи з фізичного виховання у СМГ у навчальному закладі	4
Тема 4. Фізичне виховання студентів та школярів в СМГ. Основні засади формування уроку, крива навантажень. Обґрунтування режимів виконання вправ	2
Тема 5. Нормування режимів навантажень під час виконання фізичних вправ	2
Тема 6. Моніторинг ефективності проведення фізичного виховання. Лікарсько-педагогічні спостереження	2
Тема 7. Основні принципи дозування фізичних навантажень. Способи дозування фізичних навантажень. Принципи розподілу спрямованості тренувальних навантажень	2
Тема 8 Фізична активність як метод відновлення стану здоров'я організму осіб, віднесених до СМГ	2
Тема 9. Здоров'язбережувальні Здоров'явідновлювальні фізкультурно-оздоровчі технології у навчальному закладі.	4
Всього годин	22
Змістовий модуль 2.	
Тема 11. Особливості ФВ при порушеннях постави в сагітальній площині.	2
Тема 12. Особливості ФВ при порушеннях постави у фронтальній площині.	2
Тема 13. Особливості ФВ при плоскостопості.	2
Тема 14. Особливості ФВ при ураженнях шийного та грудного відділів хребта.	4
Тема 15. Особливості ФВ при ураженнях поперекового та крижового відділів хребта.	2
Тема 16. Особливості ФВ при ураженнях суглобів.	2
Тема 17. Особливості ФВ в різні періоди вагітності.	2
Тема 18. Особливості ФВ у після пологовий період. Морфофункціональні особливості жіночого організму, вимоги до проведення занять з ФВ.	4
Тема 19. Особливості ФВ при ожирінні.	2
Тема 20. Особливості ФВ при цукровому діабеті.	2
Всього годин	24
Змістовий модуль 3.	
Тема 21. Особливості ФВ при обструктивних захворюваннях органів дихання.	4
Тема 22. Особливості ФВ при необструктивних захворюваннях органів дихання.	4
Тема 23. Особливості ФВ при захворюваннях шлунково-кишкового тракту.	4
Тема 24. Особливості ФВ осіб, що перенесли оперативне втручання на органах черевної порожнини	4
Тема 25. Особливості ФВ при порушеннях зору.	2
Тема 26. Особливості ФВ при запальних ураженнях периферичної нервової системи.	2
Тема 27. Особливості ФВ при вегето-судинній дистонії	2
Тема 28. Особливості ФВ для осіб, що перенесли інфаркт міокарду на етапах реабілітації.	2
Тема 29. Особливості ФВ для осіб, що перенесли інсульт, на етапах реабілітації.	2

Тема 30. Особливості ФВ для осіб, що перенесли травми та оперативне втручання на органах опорно-рухового апарату.		4
Тема 31. Особливості ФВ інвалідів.		
Всього годин		30
Разом		62

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

7.1. Основні джерела

1. Боднар І. Р. Теорія, методика та організація фізичного виховання учнів у спеціальній медичній групі: навч. посіб. Л.: ЛДУФК, 2013. 170 с.
2. Гауряк О.Д., Доцюк Л.Г. Методика проведення фізичної культури в спеціальних медичних групах: навч.-метод. Посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2021. 156 с.
3. Дубогай О. Д., Цьось А. В. Методика фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 276 с.
4. Теоретична підготовка студентів закладів вищої освіти з предмету "Фізичне виховання" Конспект лекцій /Г. Лапшина, О. Череповська, Р. Дмитрів, та ін. Львів: Поліграфіст, 2018. 336 с.
5. Фізичне виховання: Навчальний посібник з реалізації оздоровчих програм для студентів спеціального медичного відділення /А. Озерова, С.М. Киселевська, А.М. Головка, Н.Т. Кучик. К.: КНУБА, 2020. 153 с.
6. Корягін В. М. Фізичне виховання студентів у спеціальних медичних групах: навч. посіб. / В. М. Корягін, О. З. Блавт; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2013. 488 с.
7. Наказ МОЗУ і МОНУ №518/674 від 17.08.2009 р. «Про забезпечення медико-педагогічного контролю за фізичним вихованням учнів у загальноосвітніх навчальних закладах.
8. Дразіна Є. В., Воробйова С. В. Методичні рекомендації до практичних занять і виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фізичне виховання у спеціальних медичних групах» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура). Одеса: Університет Ушинського, 2025. 32 с.
9. Дегтяренко Т. В., Долгієр Є. В. Медико-педагогічний контроль у фізичному вихованні та спорті: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Атлант ВОИ СОІУ, Одеса. 2018. 282 с.
10. Белей Т. Я. Особливості фізичного виховання у спеціальних медичних групах. Методичні рекомендації. Берислав, 2018 р. 24 с.
11. Грибан Г. П. Шляхи формування системи фізичного виховання студентів вищих освітніх закладів України. Фізичне виховання: проблеми та перспективи: монографія за загальною редакцією проф. Г. П. Грибана. Житомир: Рута, 2020. 83-101. ISBN 978-617-581-453-6
12. Хома Т.В. Педагогіка фізичного виховання і спорту: навчальний посібник. Ужгород, УжНД, 2020. - 84 с

7.2. Додаткові джерела

1. Киселевська С.М. Здоров'я та біологічний вік: Методичні вказівки для студентів спеціальної медичної групи. К.: КНУБА, 2017. 27 с.
2. Онопрієнко О.В Самостійні заняття з фізичного виховання для студентів спеціальних медичних груп: методичні рекомендації [Електронний ресурс] М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2019. 48 с.
3. Полатайко Ю. О. Фізичне виховання школярів у спеціальних медичних групах. Івано-Франківськ: Плай, 2004. 161 с.
4. Семенова Н. Організація фізичного виховання у спеціальних медичних групах ВНЗ І–ІІ рівнів акредитації. Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту та здоров'я людини. Л., 2016. Вип. 20, т. 2. С. 310-314.
5. «Фізичне виховання у спеціальній медичній групі»: методичні вказівки / уклад.: С.М. Киселевська. Київ: КНУБА, Талком, 2023. 30 с.
6. Дорожкіна, С. Інструментальні засоби для дистанційних уроків: платформи та інструменти / С. Дорожкіна // Завуч. – 2021. – № 1-2 (667-668). – С.56-59
7. Харченко, Н. 37 прийомів для мотивації на уроках. Як сформувані бажання вчитися / Н.

Харченко // Трудове навчання.–2021. – № 1-2 (157-158). – С. 88-101

8. Федоренко, Ю. А. Організація інформаційного простору в умовах дистанційного навчання / Ю.А. Федоренко // Географія та економіка в рідній школі. – 2021. – № 1. – С. 5-6

9. Дегтярєва І. В., Долгарєва М.Г., Афанасьєва О.М., Гасан Ю.М., Юрченко В.Б., Церетелі В.О. (2022). Комплекс вправ ранкової гімнастики з урахуванням стану здоров'я (нозології захворювання): методичні рекомендації. Харків: НТУ «ХПІ». 22 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/56692>

10. Церетелі В.О. (2022). Фізичне виховання при захворюваннях шлунку: методичні рекомендації. Харків: НТУ «ХПІ». 26 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/61198>

11. Церетелі В.О., Ляшуга І.Ю., Грделідзе С.Р., Абрамова О.В. (2023). Рациональне харчування та оптимізація питного режиму студентів: методичні вказівки. Харків: НТУ «ХПІ». 29 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/62947>

12. Церетелі В.О. Дегтярєва І.В. Гасан Ю.М. Войда А.А. (2023). Фізичне виховання при захворюваннях серцево-судинної системи: методичні вказівки. Харків: НТУ «ХПІ». 28 с. – 5. URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/62945>

14. Методичні рекомендації до практичної роботи: «Антропометричні вимірювання і оцінка функціонального стану» [Електронний ресурс] : для студентів НТУ "ХПІ" до практичної роботи з дисципліни "Фізичне виховання" / уклад.: С. О. Глядя, Н. Ю. Борейко, О. В. Юшко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків, 2021. – 23 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/51344>

15. Методичні рекомендації до практичної роботи: "Визначення добової енерговитрати людини" з дисципліни "Фізичне виховання" [Електронний ресурс] : для студентів НТУ "ХПІ" ден. форми навчання усіх спец. / уклад.: С. О. Глядя, К. М. Блещунова, Н. Ю. Борейко, О. В. Юшко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 19 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/54863>

16. Методичні рекомендації до практичної роботи: «Визначення хронотипу та розрахунок добових біоритмів людини» [Електронний ресурс] : для студентів НТУ "ХПІ" ден. форми навчання усіх спец. з дисципліни "Фізичне виховання" / розроб.: С. О. Глядя, К. М. Блещунова, Н. Ю. Борейко, О. В. Юшко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2022. – 28 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/57943>

17. Методичні рекомендації до практичної роботи «Визначення психофізичного стану здоров'я людини» [Електронний ресурс] з дисципліни «Фізичне виховання» для студентів НТУ «ХПІ» денної форми навчання усіх спеціальностей / Розр. Родигіна В. П., Блошенко О. І., Бабаджанян В. В., Курій О. В., Ширяєва С. В. Харків: НТУ «ХПІ», 2022. 30 с. - URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/59320>

18. Блохін В., Коробов М. Підвищення рухової активності учнів 5-11 класів на уроках фізичної культури засобами інноваційних варіативних модулів навчальної програми: (з досвіду роботи) Збірник. Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського, 2020. 80 с.

19. Гончар Г., Затулівітер А. Сучасний стан та умови фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи. Молодь і ринок. Дрогобицький державний педагогічний університет. 2023. С. 74-78.

20. Демиденко М. О., Обезюк Т. К. Особливості методики проведення занять із фізичного виховання в СМГ при захворюваннях серцево-судинної системи. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), 2023. (1(159), С. 68-72.

7.3. Інформаційні ресурси в мережі інтернет

1. Закон України про вищу освіту. (редакція від 27.10.2022) <https://zakon.help/zakonodavstvo-ukraini/1556-18>

2. Закон України про фізичну культуру і спорт (редакція від 27.10.2022).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>

3. www.mon.gov.ua МОН України

4. www.library.edu-ua.net Державна наук.-пед. Бібліотека ім. В.О.Сухомлинського
www.nbuv.gov.ua Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського

5. www.ukped.com Педагогічна література

6. <http://www.enc-dic.com/pedagogics> Педагогічна енциклопедія

7. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>

8. <http://libraryservice.com.ua:8080/kvnufcs/DocumentDescription?docid=KvNUFCS.BibRecord.164043> Круцевич, Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання: підручник для студ. вищих навчальних закладів фіз. виховання і спорту. К.: Олімпійська література, 2018. - 384 с. – URI:

9. URI: https://dut.edu.ua/uploads/1_663_17966569.pdf Методичні рекомендації для науково-педагогічних працівників і студентів усіх спеціальностей університету – Правила безпеки та профілактика травматизму студентів на заняттях з фізичного виховання та спорту / проаналізовані основні нормативноправові акти з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності під час навчальних і позанавчальних занять з фізичного виховання й спорту у вищих навчальних закладах України. Укладачі: Оленів Д.Г., Діденко С.А. – Київ: ДУТ, 2014. – 50 с. –